

ОНОВЛЕННЯ ПОГЛЯДІВ НА ПІДСТАВИ ТА ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Ольга Юріївна КИРИЧЕНКО,

*Кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права та
процесу Харківського національного
університету внутрішніх
<https://orcid.org/0000-0001-6085-6175>*

В сучасних умовах розвитку державності інститут адміністративної відповідальності є фундаментом та основним важелем реагування у механізмі забезпечення законності і правопорядку в процесі регулювання правовідносин у публічному адмініструванні. У той же час правове осмислення нових закономірностей суспільного розвитку демонструє, що вказаний правовий інститут вже давно не відповідає сучасним викликам у адміністративно – деліктній сфері і потребує докорінного оновлення поглядів на доктринальному рівні.

На шляху до окреслених змін, процес реформування інституту адміністративної відповідальності повинен сконцентрувати у собі комплекс заходів, що будуть поєднувати як оновлення адміністративно - деліктного законодавства, так і перегляд відповідних концептуальних засад вказаної правової доктрини. Наголосимо, що такі заходи є взаємообумовлюючими і нерозривними один від одного. Втім оновлення теоретичних поглядів на розвиток інституту адміністративної відповідальності вбачається визначальним, оскільки саме цей механізм покликаний стати базисом подальшої реформи адміністративно-деліктного законодавства.

Першим кроком на окресленому шляху має стати оновлення дефініції «адміністративний проступок» з урахуванням такої ознаки як суспільна шкідливість, адже саме вона є визначальною у процесі кваліфікації проступку та подальшому розмежуванні адміністративного делікту від кримінального проступку та злочину. У той же час у треба наголосити на необхідності законодавчого регулювання адміністративної відповідальності юридичних осіб, а тому, у визначенні делікту необхідно згадати і про їх права [1, с. 43].

Продовжуючи аналіз шляхів оновлення поглядів на підстави адміністративної відповідальності, необхідно звернути увагу на той факт, що у світі згаданого можливого запровадження цього виду правової відповідальності щодо юридичних осіб, особливої актуальності набуває питання інституціонального ставлення у вину [2, с. 163].

Ще однією вже давно назрілою, але досі невирішеною проблемою приведення теоретичних підвалин адміністративно-деліктної науки до вимог сьогодення, є перегляд системи адміністративних проступків. Оскільки одним із об'єктів посягання вказаної протиправної поведінки є встановлений порядок управління, постала нагальна необхідність переорієнтування чин-

ного законодавства виключно на протидію деліктності у зазначеній сфері. Адже, незважаючи на свою назву, саме чинний Кодекс України про адміністративні правопорушення (а не кримінальне законодавство), сьогодні, встановлює порядок притягнення до відповідальності за вчинення переважної більшості малозначних деліктів загалом – кримінальної спрямованості: дрібне викрадення чужого майна, дрібне хуліганство, вчинення насильства в сім'ї, умисне приховування джерела зараження венеричною хворобою, доведення неповнолітньої особи до стану сп'яніння, азартні ігри в громадських місцях, зайняття проституцією тощо.

Окрім вказаних, КУпАП також містить у собі низку складів деліктів цивільно-правового характеру. Отже, у процесі оновлення наукових підходів до формування системи складів адміністративних деліктів, які повинні знайти своє відображення у майбутньому Кодексі про адміністративні проступки, слід врахувати те, що система адміністративних проступків повинна сконцентрувати у собі виключно ті суспільно шкідливі діяння, об'єктом посягання яких є правовідносини у певній сфері публічного адміністрування. Слідуючи вказаній логіці, не можуть вважатися адміністративними малозначні делікти загалом – кримінальної спрямованості та цивільно-правові делікти; зазначені правопорушення повинні транспортуватися до інших галузевих кодифікованих актів [3, с. 141].

У той же час, чи не найголовнішою прогалиною, яка має бути вирішена у рамках реформування теоретичних, практичних та законодавчих основ адміністративно – деліктної доктрини, є врегулювання інституту адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Узагальнюючи вищенаведене та з огляду на необхідність оновлення поглядів на зміст адміністративної відповідальності, особливої важливості набуває вдосконалення системи адміністративних стягнень з урахуванням можливості їх застосування до юридичних осіб. Іншою вагомою причиною перегляду цієї системи є те, що часто вони є занадто м'якими і не відповідають масштабам небезпечних наслідків, які завдаються адміністративними правопорушеннями [4, с. 21-24].

Список використаних джерел:

1. Лук'янець Д. М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади і проблеми право реалізації. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук. Київ. 2007. С. 43-44
2. Гуржій Т. О. Перспективи розвитку адміністративно-деліктного законодавства України. *Адміністративне право і процес.* № 3(9). 2014. Ювілейний. С. 156 – 168.
3. Колпаков В. К., Гордєєв В. В. Теорія адміністративного проступку. Монографія. Х.: Харків юридичний. 2016. 344 с.
4. Коломоєць Т. О. Щодо питання ефективності адміністративних штрафів. *Наукові записки.* Том 18. Правознавство. С.21-24.